

Bemærkninger til lovforslaget.

Det under 8. februar 1947 af indenrigsministeriet nedsatte udvalg vedrørende fødselshjælp m. v. fik blandt andet til opgave at undersøge og redegøre for jordemødrenes arbejds- og erhvervsmæssige forhold og udarbejde forslag til en revision af jordemoderlovgivningen. Da udvalget fandt, at billighedshensyn meget stærkt talte for, at man uden at afvente de endelige resultater af udvalgsarbejdet gennemførte en vis regulering af distriktsjordemødrenes økonomiske vilkår, afgav udvalget i 1948 en foreløbig redegørelse for disse jordemødres økonomiske forhold samt et forslag til midlertidig regulering af distriktsjordemødrenes lønninger og pensioner. Denne redegørelse var lagt til grund for det af indenrigsministeren på rigsdagen den 14. januar 1949 fremsatte forslag til ændring i lov nr. 126 af 13. juni 1914 om jordemodervæsenet, der førte til vedtagelsen af lov nr. 99 af 16. marts 1949 om ændring i lov nr. 126 af 13. juni 1914 om jordemodervæsenet.

Udvalget har nu tilendebragt sine overvejelser angående revision af jordemoderlovgivningen og har i en under 22. januar 1952 afgivet betænkning angående jordemodervæsenet redegjort for resultatet af disse overvejelser. Udvalget har ikke ment at burde fremsætte forslag til en ændring af principperne for den nu bestående ordning af jordemodervæsenet, som udvalget har fundet, i det store og hele har virket tilfredsstillende. Der bør således efter udvalgets opfattelse af hensyn til befolkningens tilstrækkelige adgang til fødselshjælp vedblivende ved siden af de privat-praktiserende jordemødre findes distriktsjordemødre, der af det offentlige er ansat i områder, hvor der ikke er tilstrækkelige praksismuligheder for en privat-praktiserende jordemoder. Distriktsjordemoderordningen bør dog i højere grad afpasses efter nutidens forhold, og de mangler, den iøvrigt er behæftet med, bør søges afhjulpnet. Udvalget er endvidere af den opfattelse, at de almindelige bestemmelser om udøvelse af jordemodergerning og de særlige bestemmelser om distriktsjordemødre, der hidtil har været samlet i en enkelt lov, fremtidig bør optages i to love, nemlig dels en lov om udøvelse af jordemodergerning, der fastsætter regler for alle jordemødre, dels en lov om distriktsjordemodervæsenets ordning, der indeholder særlige bestemmelser for de offentligt ansatte distriktsjordemødre.

I 2. del af den nævnte betænkning har udvalget fremsat sine tanker om den fremtidige ordning af distriktsjordemodervæsenet og i tilknytning hertil udarbejdet et udkast til lov om distriktsjordemødre.

Den 1. april 1951 fandtes der her i landet 467 distriktsjordemødre, hvoraf 435 var ansat af amtskommuner, medens 32 var ansat af købstadkommuner (fordelt på 30 købstæder, hvoraf de 26 havde et indbyggerantal på under 10 000 pr. november 1950). Antallet af privat-praktiserende jordemødre udgjorde på samme tidspunkt ca. 300.

Distriktsjordemødrene modtager fra det offentlige en vis pengeløn og fribolig (eller boliggodtgørelse) samt enkelte andre ydelser (for eksempel nødvendige jordemoderinstrumenter), da de af hensyn til befolkningens adgang til den nødvendige fødselshjælp er ansat i områder, hvor deres indtægter ved fødselshonorarer m. v. alene ikke vil kunne give dem et tilstrækkeligt eksistensgrundlag. Ca. $\frac{1}{4}$ af distriktsjordemødrene medvirker ved mindre end 60 fødsler om året, hvorfor disse jordemødre får et særligt tilskud til lønnen som en vis kompensation for manglende praksisindtægter. Det offentlige yder distriktsjordemødrene pension, når de afskediges på grund af alder, sygdom eller anden utilregnelig årsag (efter lignende regler som for statens og kommunernes tjenestemænd); dog ydes der efter den nugældende lovgivning kun distriktsjordemødrene en delvis pension, idet man hidtil har forudsat, at de var i besiddelse af en vis selvpensioneringsevne på grundlag af deres indtægter ved fødselshonorarer o. l.

En distriktsjordemoderordning bør efter udvalgets opfattelse opfylde 2 hovedkrav:

1) befolkningen må i alle dele af landet kunne få tilstrækkelig jordemoderhjælp i rette tid.

2) distriktsjordemoderens arbejdskraft bør udnyttes i et rimeligt omfang.

Man bør med andre ord i de dele af landet, hvor det er nødvendigt, at det offentlige sørger for jordemoderhjælp, tilstræbe en distriktsinddeling, der forener hensynet til befolkningens bekvemme adgang til jordemoderhjælp med den fulde beskæftigelse af distriktsjordemoderen. Udvalget anser en praksis på ca. 100 fødsler årlig for svarende til en rimelig og forsvarlig beskæftigelse af en distriktsjordemoder på landet. Efter denne målestok er imidlertid et stort antal